

ARTERIAL GIPERTENZIYA**Xasanov Farrux Sheraliyevich**

*Samarqand davlat tibbiyot universiteti 1- Ichki kasalliklar kafedrasii
assistenti*

Qo'ldoshev Feruzjon Zohid o'gli

*Samarqand davlat tibbiyot universiteti pediatriya fakulteti 336- guruh
talabasi*

Annatatsiya: *Kuzatilayotgan bemorlarda arterial gipertenziya asoratlari, nazorati, davolash uchun qo'laydigan dori vositalari.*

Kalit so'zlar:*Gipertenziya, bosh og'rig'i, diuretiklar, arterial qon bosim.*

Simptomlar: 80 nafar gipertenziya bilan og'rigan bemorlar 20 tasida hech qanday alomatlarni sezmaydilar. Qolgan 60 nafar bemor quyidagi a'loamatlar bilan shikoyat qiladilar: bosh og'rig'i,ko'krak og'rig'i ko'ngil aynishi,holsizlik va boshqa alomatlar. Bemorlarning aksari gipertoniya davolanmasa, buyrak patalogiyalari, yurak patalogiyalari va insult kabi boshqa asoratlarga olib kelishi mumkin. Juda yuqori qon bosimi (odatda 180/120 yoki undan yuqori) bo'lgan odamlarda quyidagi alomatlar paydo bo'lishi mumkin:

- kuchli bosh og'rig'i
- ko'krak og'rig'i
- bosh aylanishi
- nafas olish qiyinligi
- ko'ngil aynishi
- qusish
- loyqa ko'rish yoki boshqa ko'rish o'zgarishlari
- quloqlarda shovqinlar
- burundan qon ketish
- yurak ritmining buzilishi

Bemorlarda qon bosimini tez-tez o'lchash, agarda bo'lsa, qon bosimini normaga soluvchi dori vositalari berish zarur.

Davolash: Bemorlarga quyidagilarni tavsiya etiladi:

- ✓ Tuzli mahsulotlar kamroq iste'mol qilish
- ✓ vazn yo'qotish
- ✓ jismoniy faol bo'lish
- ✓ tamaki chekishni tashlash.

✓ Ko'p stress bo'lmaslik.

Bir nechta keng tarqalgan qon bosimi dorilari mavjud:

Lozartan va telmisartan kondesartanni o'z ichiga olgan angiotensin-2 retseptorlari blokatorlari qon tomirlarini bo'shashtiradi va buyraklar shikastlanishining oldini oladi.

Amlodipin va nefikardni o'z ichiga olgan kalsiy kanal blokatorlari qon tomirlarini bo'shashtiradi.

Diuretiklar, shu jumladan gidroxlorotiazid va xlortalidon tanadan ortiqcha suvni olib tashlaydi, qon bosimini pasaytiradi.

Xulosa: Demak, O'rganilgan bemorlarda yurak qon tomir, bosh miyadagi qon aylanishi buzilishlari, buyrak yetishmovchiligidagi asoratlarni oldini olish, sog'lom turmush tarzini targ'ib etish. Antigipertenziv dori vositalarini to'g'ri qo'llash.

FOYDALANILGAN ADABIYOT:

1. Qo'ldoshev Feruzjon, Omonova Mohigul, & Kurdasheva Ruhshona. (2024). TABIIY FANLARNI O'QITISHDA VIRTUAL LABORATORIYALARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI. Journal of New Century Innovations, 46(2), 159–162. Retrieved from <https://newjournal.org/index.php/new/article/view/11402>

2. Qo'ldoshev Feruzjon Zohid o'g'li, Eshmuratov Sardor Eldorovich, & Xasanov Farrux Sheraliyevich. (2023). JIGAR KASALLIKLARI DAVOLANISHI OLDINI OLISH CHORALARI. Ustozlar Uchun, 46(1), 111–112. Retrieved from <https://pedagoglar.uz/index.php/01/article/view/6060>

3. Zohid o'g, Q. F., Mansur o'g'li, A. S., & Sheraliyevich, X. F. (2023, October). TIBBIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANIB OSHQOZON SARATONINI DAVOLASH KELIB CHIQISH SABABLARINI ANIQLASH. In " USA" INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE TOPICAL ISSUES OF SCIENCE (Vol. 8, No. 1).

4. Daminovich, B. S., Xusniddin o'g'li, I. Z., & Zoxid o'g'li, R. A. (2024). TIBBIYOTDA IT TEXNOLOGIYALARIDA FOYDALANIB JIGAR SIRROZINI DAVOLASH. Научный Фокус, 1(10), 538-541.

5. Xasanov Farrux Sheraliyevich, Qo'ldoshev Feruzjon Zohid o'g'li, & Zayniddinov Og'abek Farhod o'g'li. (2024). JIGAR SERROZINI ANIQLASHDA INNOVATSION YECHIM. ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ, 43(1), 3–10. Retrieved from <https://www.newjournal.org/index.php/01/article/view/12548>